

NEGATYW

scenariusz inspirowany pracą *Negative book* Anety Grzeszykowskiej

PRZEBIEG ĆWICZENIA

Wprowadzenie

Obejrzyjcie prace Anety Grzeszykowskiej. Czy świat pokazany w negatywie wydaje się wam realny? Jaka jest rola autorki w zdjęciu? W jaki sposób elementy obrazu różnią się od siebie? Czy wszystkie elementy pozostają częścią jednego świata? Jeśli tak to dlaczego? Jakimi środkami artystka osiągnęła efekt bycia niezmienioną w negatywie? Na czym polegał zabieg malarski? Co zostało pomalowane i na jaki kolor? Jakich użyła rekwizytów? Jak była ubrana? Dlaczego mamy wrażenie, że patrzy w określoną stronę? Co to jest kontrast? Poszukajcie w obrazach kontrastów innych niż pozytyw i negatyw.

Przygotowanie

Potrzebne będą: aparat fotograficzny, czarna i biała farba do malowania twarzy oraz pędzle, naczynia na wodę, mydło, ręcznik. Na pewno przyda się lusterko. Pomocna będzie również jasna peruka. Potrzebny będzie komputer z oprogramowaniem graficznym (Adobe Photoshop albo darmowy Gimp), aby zobaczyć efekt odwrócenia kolorów.

Działanie

Dobierzcie się w pary. Spójrzcie na twarz osoby obok. Zwróćcie uwagę na kolor włosów, oprawę oczu. Ważne, żeby zobaczyć gdzie na twarzy pada cień. Zobaczcie, czy Wasza koleżanka lub kolega jest ubrany na biało, czy może ma czarne ubranie. Wyobraźcie sobie jak wasz model będzie wyglądał, gdy jego fotografia zostanie zamieniona na negatyw. Pomyślcie, które części twarzy będą jasne, a które ciemne? Które z nich trzeba będzie pomalować na czarno, żeby osiągnąć efekt negatywu? Które z nich można zostawić niezmalowane (np. cień)? Które trzeba będzie pomalować na biało (np. ciemne brwi, brody)? Czy trzeba będzie użyć jasnej peruki? Przystąpcie do malowania twarzy. Może się zdarzyć, że będziecie chcieli pomalować też szyję, ręce, stopy. Gdy będziecie gotowi przystąpcie do robienia zdjęć.

Zacznijcie od portretów. Znajdźcie odpowiednie miejsce. Wybór tła wpływa na wygląd zdjęcia i na jego znaczenie. Pamiętajcie, że ciemne tło wyjdzie jasne i na odwrót. Skomplikowane, naturalne wnętrza może na zasadzie kontrastu potęgować wrażenie osobności pomalowanego modelu. Gdy wybieracie gładkie (np. białą ścianę, czarną tablicę) to rozważcie użycie charakterystycznego przedmiotu, atrybutu, który wzmocni efekt odwrotności, gdy zobaczymy go w negatywie.

W portrecie ważne są oczy. Z reguły na nie warto łąpać ostrość. Oczy w negatywie będą miały czarne białka, a tęczówkę jasną. Nie przejmujcie się tym, bo odpowiednio kierując wzrokiem możemy udać, że białka będą tęczówką i odwrotnie. Fotografowany patrząc w lewo w negatywie będzie patrzył w prawo. Żeby wzmocnić to wrażenie niech model skieruje głowę w stronę przeciwną do kierunku padania wzroku. Możecie fotografować więcej niż jedną osobę na raz. Postacie mogą wyglądać jakby pozowały do wspólnej fotografii, albo jakby fotograf uchwycił je niespodziewanie (np. podczas rozmowy). Jeśli chcecie żeby osoby patrzyły na siebie, pamiętajcie o przeciwnym kierunku patrzenia. Ciekawie wygląda zestawienie osoby pomalowanej z niepomalowaną, szczególnie jeśli są podobnie ubrane albo wykonują identyczny gest. I na odwrót - szukanie kontrastów w ustawieniach postaci czy relacji wobec tła (np. jedna osoba blisko, a druga daleko) może przynieść ciekawy efekt.

Koniecznacie musicie zrobić zdjęcie grupowe!!!

Wasze fotografie są nadal w pozytywie. Aby zobaczyć efekt negatywowo, musicie poddać zdjęcia edycji cyfrowej. Jest wiele programów w których możecie to zrobić¹. Zamieńcie kolorowe zdjęcia na czarno-białe. Następnie zamieńcie pozytyw na negatyw.

Zakończenie:

Porozmawiajcie o realizacji. Spróbujcie odpowiedzieć na pytania: Jak wam się razem pracowało?

Co było dla was łatwe, a co trudne?
Co sprawiło wam szczególną satysfakcję?

Obejrzyjcie wspólnie zdjęcia!

Na których zdjęciach negatywowych osoba pomalowana wygląda szczególnie przekonująco?

Co na to wpłynęło? Jaką funkcję pełnią elementy obrazu w pozytywie, a jaką te w negatywie? Jakie są ich wzajemne relacje? Czy wydają się częścią tego samego zdjęcia? Co wydaje się wam naturalne, a co nienaturalne? Dlaczego tak się dzieje? A może nierealność jest taka sama we wszystkich fragmentach obrazu?

Jakie odnajdujecie kontrasty w realizowanych przez Was pracach?

Słownik

Negatyw, przeciwieństwo pozytywu, obraz w którym walor jest odwrócony, czyli jasne jest ciemne i odwrotnie, a kolor ma barwę dopełniającą do rzeczywistej. W potocznym języku fotografa - wywołany po naświetleniu materiał światłoczuły (klisza). Zdjęcia, aby ich kolory nie były odwrócone, czyli w pozytywie, są dopiero efektem naświetlenia papieru fotograficznego poprzez negatyw właśnie.

Kontrast, w obrazie rozumiemy jako zestawienie dwóch przeciwstawnych wartości i jakości formalnych. W kolorze będzie to np. zestawienie żółtej barwy z fioletową, pomarańczowej z niebieską. W przypadku światła może to być jasne – ciemne. W kompozycji kontrastem dla pionu będzie poziom.

Warianty ćwiczenia

1. Do zadania można podejść na wiele sposobów.

Zadanie może być oparte przede wszystkim na precyzyjnej obserwacji i odtworzeniu cieni, a fotografia użyta tylko do dokumentacji działania malarskiego.

Zadanie może być podporządkowane głównie aspektom fotograficznym, czyli prześledzeniu procesu pozytywowo-negatywowego, ustawieniu parametrów naświetlania, czy właściwemu kadrowaniu.

Innym sposobem realizacji ćwiczenia może być skupienie się na pozowaniu przed aparatem, tworzeniu inscenizacji, odgrywaniu scen. Bliższe będzie to wtedy działaniu performatywnemu.

2. Działanie fotograficzne można też wykonać aparatem analogowym (np. wielkoformatowym, bezpośrednio na papierze fotograficznym). Ten wariant można zrealizować np. w ramach kółka fotograficznego używając szkolnej ciemni.

¹ najpopularniejsze sposoby odwrócenia kolorów na komputerze

Paint: otwórz zdjęcie, wybierz narzędzie Zaznaczanie, przesuń kursor na obraz, naciśnij prawy klawisz myszy i wybierz Odwróć kolor

Gimp: otwórz zdjęcie, idź do zakładki Kolory (Colors), wybierz Inwersja (Invert), a następnie wybierz Desaturate

Photoshop: otwórz zdjęcie, idź do zakładki Obraz (Image), wybierz Odwróć (Invert), a następnie wybierz Zmniejsz nasycenie (Desaturate); możesz posłużyć się skrótami klawiaturowymi ctrl+O (Otwórz), ctrl+I (Odwróć) oraz ctrl+shift+U (Zmniejsz nasycenie)

Wzornik - narzędzie do nauki postępowania się obrazem

www.wzornik.monikamaslon.art.pl

Zrealizowano w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.